

DEKRA Marine Seminar 2023

Beperking van aansprakelijkheid bij maritieme incidenten

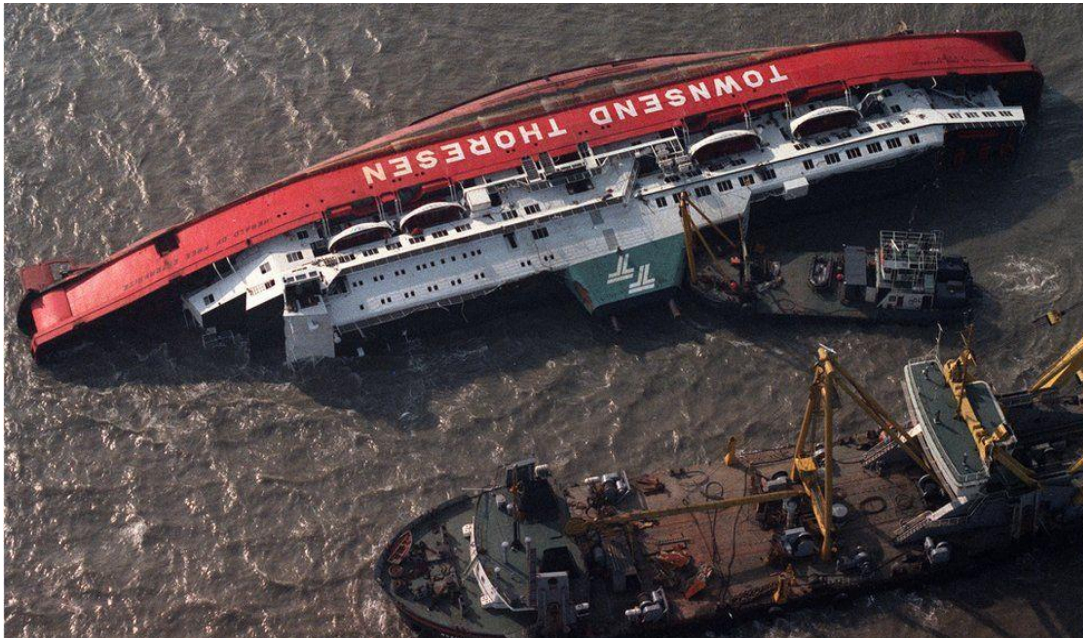
BUNDERS LOK

Advocaten

Onderwerpen vandaag

- Introductie en afbakening
- Voorbeelden bekende rampen
- De historie en het principe van beperking
- Beperking naar huidig recht
- De procedure in Nederland
- Enkele recente zaken
- Snijvlakken en dilemma's

Voorbeelden uit het verleden

Herald of Free Enterprise

MOL Comfort

Voorbeelden uit het verleden

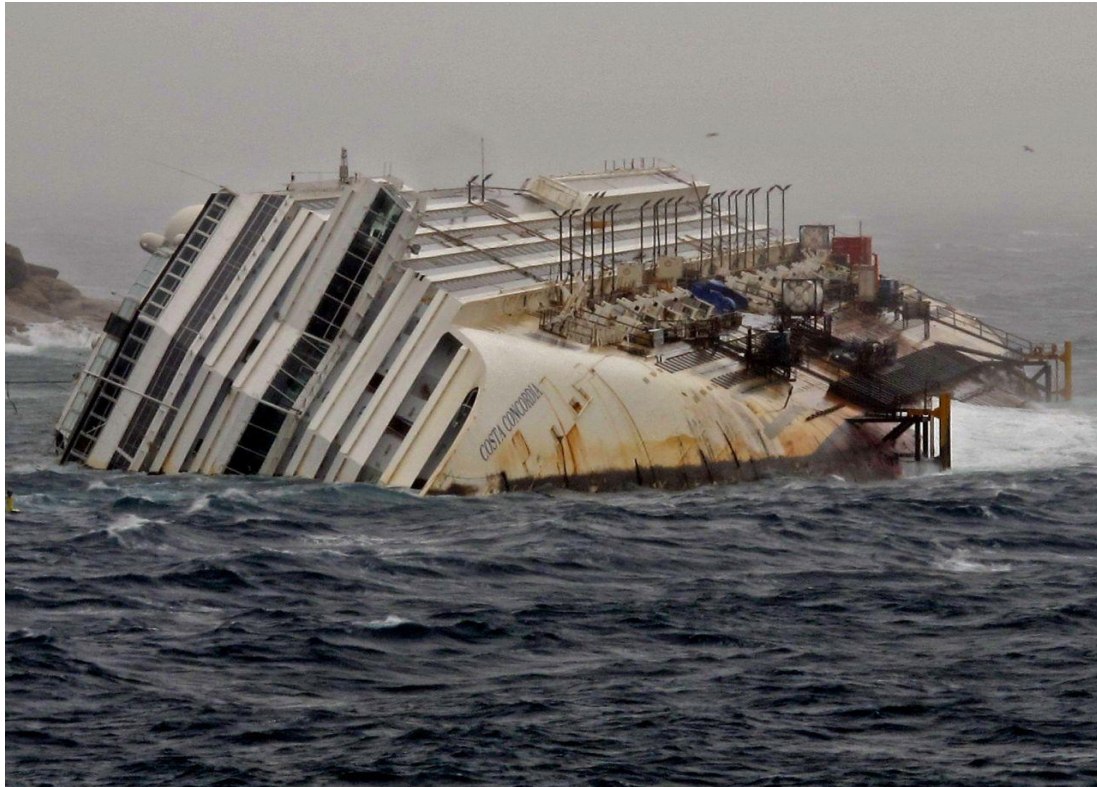

MSC Napoli

Rena

Voorbeelden uit het verleden

Costa Concordia

Maersk Honam

Historie en principe

Definitie van beperken van aansprakelijkheid = de bevoegdheid (1) die bij verdrag of wet (2) aan iemand wordt verleend om zijn verplichting tot schadevergoeding (3) voor alle bij dat verdrag of die wet aangewezen vorderingen (4) die zijn ontstaan naar aanleiding van éénzelfde gebeurtenis (5) tot een bepaald bedrag te beperken (6).

Historie en principe

Is het zinvol om iemand voor een hoger bedrag aansprakelijk te houden dan zijn financiële draagkracht reikt? → welke groepen wel en welke niet?

De verklaring voor de beperking van de redersaansprakelijkheid moet worden gezocht in handelsmotieven: handeldrijvende staten hebben vanouds belang bij een gezonde internationale scheepvaart.

Lord Denning in de zaak van de 'Bramley Moore': *I agree that there is not much justice in this rule; but limitation of liability is not a matter of justice. It is a rule of public policy which has its origin in history and its justification in convenience.*

Historie en principe

Ruime aanvaarding van het principe in het zee- en binnenvaartrecht, tot op de dag van vandaag, en strikt:

Mr Sprenger (Rb R'dam) in de zaak van de ontplofte woonboot "NELLY":

De rechtbank realiseert zich dat de hiervoor getrokken conclusie in het onderhavige geval schrijnende gevolgen heeft voor de schadelijdende partijen.

Nu wij hier te maken hebben met de CLNI 1988 en dat verdrag geen regeling van beperkende werking van de redelijkheid en billijkheid bevat, is in beginsel geen plaats voor toetsing naar die maatstaf.

De uitkomst wordt hierdoor niet minder schrijnend.

Historie en principe

- Afkomstig uit zeerechtelijke traditie, Romeinsrechtelijke basis, ontwikkeling tijdens VOC-tijdperk
- Legaliteit van de “risico collectivering”; gemeenschappelijk avontuur, acceptatie van risico
- Aansprakelijkheden niet in verhouding tot ingezet “fortune de mer”
- Bescherming van de markt
- Bevordering van de internationale handel en scheepvaart
- Verzekerbaarheid van te nemen risico's

Beperking naar huidig recht

- LLMC – *London Convention on limitation of liability for maritime claims*
- NL recht LLMC rechtstreekse werking, artt 8:750 BW e.v. en artt 642 RV e.v.
- Basis principes: beperken in land waar vordering tegen schip wordt ingesteld
- Zodra fonds gevormd, andere zekerheden terug, geen nieuwe beslagen (immers: schip moet weer geëxploiteerd kunnen worden)
- Zeerechtelijke vorderingen (mogelijk wrakken en verloren lading uitgezonderd)
- Overeenkomsten gesloten ná het incident vallen nooit onder beperking (net als berging)

Beperking naar huidig recht

- CLNI voor binnenvaart
- Fonds typen: zakenfonds, personenfonds, *wrakkenfonds*
- Zeevaart speciaal: HNS, Bunkerverdrag, CLC
- Binnenvaart speciaal: waterverontreinigingsfonds en gevaarlijke stoffenfonds

Beperking naar huidig recht - rekenvoorbeeld

- Schip van 24.196 ton
- 14.916.384 SDR
- 1 SDR = EUR 1,25

« [Zoek opnieuw](#)

Protocol van 1996 tot wijziging van het Verdrag inzake beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen, 1976, Londen, 02-05-1996

Geraadpleegd op 10-03-2023.
Geldend van 08-06-2015 t/m heden

Alles openklappen

Alles dichtklappen

Inhoudsopgave

Titel verdrag >

Authentieer-EN >
(Artikelen 1-15, 1-23)

Vertaling-NL >
(Artikelen 1-15, 1-23)

Wanneer een persoon, die krachtens de regels van dit Verdrag gerechtigd is zijn aansprakelijkheid te beperken, tegen de schuldeiser een vordering heeft die voortkomt uit dezelfde gebeurtenis, zullen de respectieve vorderingen met elkaar worden verrekend en de bepalingen van dit Verdrag zijn alsdan slechts van toepassing op het eventuele saldo.

HOOFDSTUK II. AANSPRAKELIJKHEIDSGRENZEN

Artikel 6. De algemene grenzen

1 De aansprakelijkheidsgrenzen voor andere vorderingen dan die genoemd in artikel 7, die voortkomen uit eenzelfde gebeurtenis, worden als volgt berekend:

- a. met betrekking tot vorderingen ter zake van dood of letsel:
  - i. 3,02 miljoen rekeneenheden voor een schip met een tonnage van niet meer dan 2.000 ton,
  - ii. voor een schip met een groter tonnage, het volgende bedrag geteld bij dat genoemd onder i:
per ton tussen 2.001 en 30.000 ton, 1.208 rekeneenheden;
per ton tussen 30.001 en 70.000 ton, 906 rekeneenheden; en
per ton boven 70.000 ton, 604 rekeneenheden,

- b. met betrekking tot alle andere vorderingen:
  - i. 1,51 miljoen rekeneenheden voor een schip met een tonnage van niet meer dan 2.000 ton,
  - ii. voor een schip met een groter tonnage, het volgende bedrag geteld bij dat genoemd onder i:
per ton tussen 2.001 en 30.000 ton, 604 rekeneenheden;
per ton tussen 30.001 en 70.000 ton, 453 rekeneenheden; en
per ton boven 70.000 ton, 302 rekeneenheden.

2 Wanneer het bedrag, berekend overeenkomstig het eerste lid, letter a, onvoldoende is voor de volledige betaling der daarin genoemde vorderingen, is het bedrag berekend overeenkomstig het eerste lid, letter b, beschikbaar voor betaling van het onbetaalde saldo van de in het eerste lid, letter a, genoemde vorderingen en dit onbetaalde saldo deelt naar evenredigheid mee met de in het eerste lid, letter b, genoemde vorderingen.

Beperking naar huidig recht

- Artikel 18 LLMC – NL gebruik van gemaakt (evenknie binnenvaart: artikel 18 CLNI)
- Sub d: *vorderingen met betrekking tot het vlotbrengen, verwijderen, vernietigen of het onschadelijk maken van een gezonken, vergaan, gestrand of verlaten schip, daarbij inbegrepen alles wat zich aan boord bevindt of heeft bevonden;*
- Sub e: *vorderingen met betrekking tot het verwijderen, vernietigen of het onschadelijk maken van de lading van het schip;*
- Wrakkenfonds
- BALTIC ACE → bergingskosten 84 mio, fonds resultaat Staat: 16 mio
- Schrappen wrakkenfonds → onbeperkte aansprakelijkheid

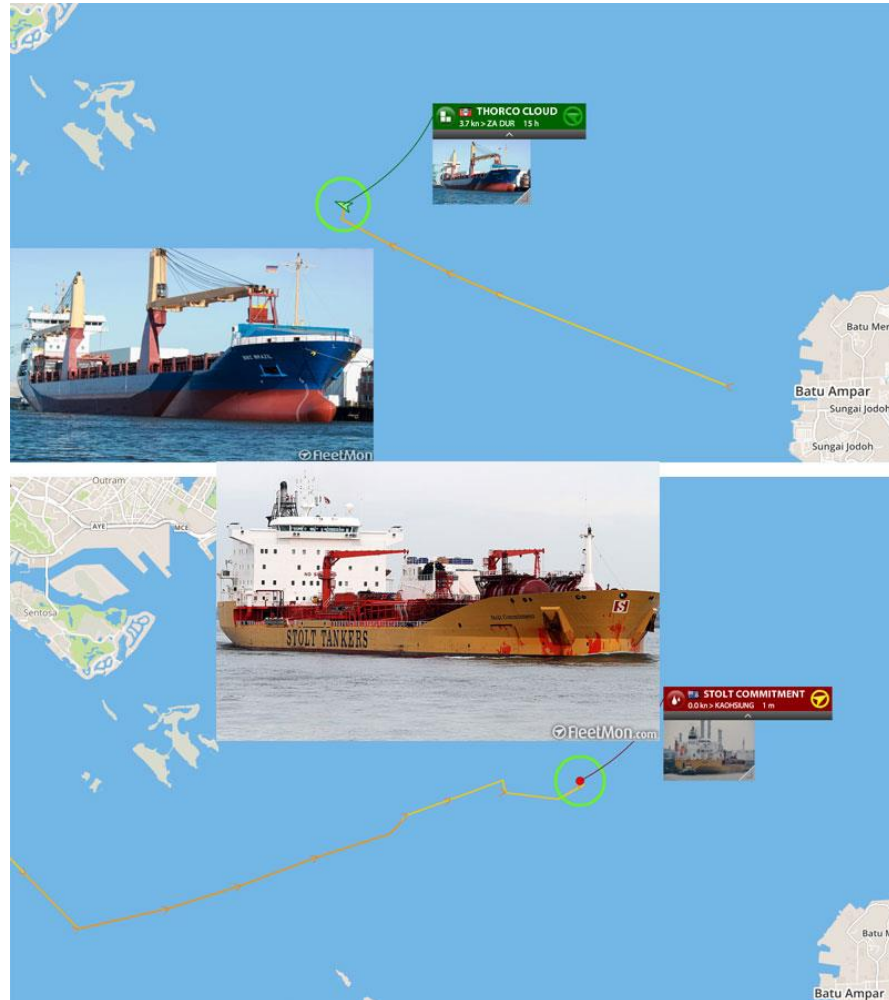
De procedure in Nederland – artt 642 RV ev

- Vergelijkbaar met faillissement met rato verdeling van een boedel
- Debiteur verzoekt de rechtbank voorlopige beperkte aansprakelijkheid vast te stellen
- Fondsstelling (cash of garantie)
- Indienen vorderingen
- Vereffenaar verifieert en plaatst op erkende (of betwiste) lijst
- RC, debiteur en crediteuren proberen tot verdeling te komen
- Indien dat niet lukt → renvooifase (procedure in de procedure)
- Verdelingsfase

Enkele recente zaken – STOLT COMMITMENT

- STOLT COMMITMENT
- Aanvaring crossing area scheidingsstelsel Malacca Strait met THORCO CLOUD
- TC plus lading zinkt – 6 bemanningsleden vermist

Enkele recente zaken – STOLT COMMITMENT

Enkele recente zaken – STOLT COMMITMENT

Enkele recente zaken – STOLT COMMITMENT

- Stolt Commitment NL Reder en NL bevrachter
- Stolt Commitment verzekerd bij Gard (Noorwegen)
- Wrakkenfonds in Noorwegen hoger dan in NL
- Thorco Cloud start in Noorwegen procedure tegen Stolt en Gard
- Stolt start in NL arbitrage tegen (eigen) bevrachter
- Die daarop verzoek doet tot beperking voor NL rechter
- Artikel 11 LLMC → eerst initiatief afwachten alvorens beperken
- Anti forumshopping artikel omzeild?

Enkele recente zaken – JULIETTA D

- JULIETTA D
- Aanvaring met PECHORA STAR, fundatie windmolen en transformatorstation
- Evacuatie bemanning

Enkele recente zaken – JULIETTA D

Enkele recente zaken – JULIETTA D

- TenneT (transformatorstation) en Vattenfall (windmolenfundatie) leggen beslag op Julietta D in Rotterdam
- Schip verzoekt beperking
- Artikel 13 LLMC → na fondsvorming: geen beslag, of opheffen ervan, of gestelde zekerheden retour, behalve indien opzet of grove schuld (= doorbreking)
- Schip verzoekt opheffing beslag
- Twee vragen: (1) één oorzaak? En (2) nadere informatie voor doorbraak

Enkele recente zaken – JULIETTA D

- Rechtbank R'dam: uitleg voorfase beperkingsprocedure → summiere toetsing
- Artikel 642c lid 1: in voorfase geen doorbreking bespreken
- Inhoudelijke discussie → verificatiefase
- Er is sprake van één incident: tussen de op elkaar volgende feiten bestaat een zodanig causaal verband dat zij als eenzelfde incident moeten worden beschouwd
- Verzoek om extra informatie afgewezen → beslag opheffen, belangen afwegen
- Geen doorbraak argumenten, geen meerdere incidenten (KG in anticipatie op renvooi)
- Fonds bovendien 2 mio meer als waarde van het Schip → opheffen!

Enkele recente zaken – JULIETTA D

Lessen:

- Belang van rechtszekerheid voor zowel debiteur (schip) als crediteuren
- Snel fonds beschikbaar
- Snel retour in exploitatie
- Mogelijkheid voor behoud van (extra) zekerheid relatief klein gezien karakter voorfase en non-behandeling van doorbraak in die fase
- Indien fonds meer dan waarde schip, belang altijd naar reder: *die immers niet meer aan de zee kan verliezen dan hij eraan toe heeft vertrouwd*

Enkele recente zaken – CEEBLENDER/TRANSITO

- Aanvaring Beneluxhaven tussen binnenvaartschepen CEEBLENDER en TRANSITO
- Stookolie CEEBLENDER in het water
- Eigenaar CEEBLENDER geeft (na incident) opdracht aan havenbedrijf om schoon te maken
- Cascoschade
- Opruimingskosten
- TRANSITO stelt een zakenfonds
- CEEBLENDER bestrijdt zakenfonds en bepleit waterverontreinigingsfonds (2x zakenfonds)
- TRANSITO verwijt CEEBLENDER onverplichte ovk met haven aan te zijn gegaan

Enkele recente zaken – CEEBLENDER/TRANSITO

Enkele recente zaken – CEEBLENDER/TRANSITO

- CLNI uitzondering artikel 18: *vorderingen voor schade, veroorzaakt door de wijziging van de fysische, chemische of biologische kwaliteit van het water*
- Nederlandse wet: *vorderingen terzake van kosten en schadevergoeding verschuldigd voor waterverontreiniging*
- Verdrag prevaleert (en is beperkt in reikwijdte)
- Escape CEEBLENDER: vordering havenbedrijf (en dus ook de regres vordering) ziet met name op voorkomen van verontreiniging en kwaliteitsvermindering van het havenwater
→ toepassing artikel 6:96 BW (schadebeperking na incident)
- Overeenkomst met havenbedrijf ziet op publieke plicht ogv oa Waterwet. Argument dat CEEBLENDER teveel zou hebben uitgegeven, welke vordering niet voor beperking vatbaar is (in plaats van stoppen op eigen beperkte aansprakelijkheid) gaat niet op

Snijvlakken en dilemma's

- Privaat recht beperking vs publieke plicht tot opruimen
- Toekomstige rol voor doorbreking (bewust niet meewerken?)
- Schrappen wrakkenfonds na "BALTIC ACE"
- Hof Den-Haag "MATHILDA" → toepassen inflatiecorrectie
- Rechtbank R'dam "CEEBLENDER" → toepassen 6:96 BW
- "BOW JUBAIL" → voorshands CLC (hoger fonds), tenzij beter aangetoond dat schip er buiten viel
- Onbeperkte beperking toch beperkt?

Tot slot

- Vragen?
- Veel dank voor uw aandacht!